

**AZ EURÓPAI UNIÓ
TANÁCSA**

**Brüsszel, 2006. június 26.
(OR. en)**

10917/06

**ENV 387
AGRI 234
COMPET 184
ECO 122
ECOFIN 233
ENER 192
DEVGEN 177
MI 140
PECHE 217
RELEX 443
SAN 183
SOC 333
TRANS 174
RECH 179
POLGEN 84
EDUC 146**

FELJEGYZÉS

Küldi: a Főtitkárság

Címzett: a delegációk

Tárgy: Az EU fenntartható fejlődési stratégiájának (EU SDS) felülvizsgálata
– A megújult stratégia

A delegációk mellékelten kézhez kapják az EU megújult fenntartható fejlődési stratégiáját, amelyet az Európai Tanács 2006. június 15–16-án elfogadott.

AZ EU FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉSRE VONATKOZÓ MEGÚJULT STRATÉGIÁJA

A FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS IRÁNTI KÖTELEZETTSÉGVÁLLALÁSUNK

1. A fenntartható fejlődés azt jelenti, hogy a jelenlegi nemzedékek szükségleteit úgy kell kielégíteni, hogy az ne veszélyeztesse a jövő nemzedékek saját szükségleteinek kielégítésére való képességét. Ez az Európai Uniónak a Szerződésben foglalt átfogó célkitűzése, amely az Unió összes politikáját és fellépését irányítja. Lényege a Földnek az élet sokféleségét fenntartó képességének megőrzése, és a demokrácia, a nemek közötti egyenlőség, a szolidaritás, a jogállamiság elvein és az alapvető jogok tiszteletben tartásán alapul, beleértve a mindenki számára biztosított szabadságot és esélyegyenlőséget. Célja az életminőség és a jólét folyamatos javítása bolygónkon a jelen és a jövő nemzedékei számára. A fenntartható fejlődés ennek érdekében elősegíti a dinamikus gazdaságot, a teljes foglalkoztatottságot, a magas szintű oktatást, az egészségvédelmet, a szociális és területi kohéziót, valamint a környezetvédelmet egy békés, biztonságos és a kulturális sokféleséget tiszteletben tartó világban.
2. Az Európai Tanács Göteborgban (2001) fogadta el az EU első fenntartható fejlődési stratégiáját (SDS). Ezt az Európai Tanács 2002-ben Barcelonában egy külső dimenzióval egészítette ki, szem előtt tartva a fenntartható fejlődésről szóló, Johannesburgban tartott világcsúcstalálkozót (2002). Az éghajlatváltozás és az energiafelhasználás, a közegészségügyet fenyegető veszélyek, a szegénység és a társadalmi kirekesztés, a demográfiai nyomás és az elöregedés, a természeti erőforrásokkal való gazdálkodás, a biológiai sokféleség csökkenése, a földhasználat és a közlekedés tekintetében azonban továbbra is fennállnak nem fenntartható tendenciák, és új kihívásokkal is szembe kell nézni. Mivel ezen negatív tendenciák a sürgősség érzetét keltik, rövid távú intézkedésre van szükség, a hosszabb távú cél szem előtt tartása mellett. A fő kihívás a jelenlegi, nem fenntartható fogyasztási és termelési mintáknak, valamint a politikák integrációt nélkülöző alakításának a fokozatos megváltoztatása.

3. Ennek alapján az EU SDS-nek a Bizottság által 2004-ben megkezdett felülvizsgálata lezárásaként, valamint „A fenntartható fejlődés stratégiájának felülvizsgálatáról — Cselekvési program” című, 2005. decemberi bizottsági közlemény, továbbá a Tanács, az Európai Parlament, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság és mások hozzájárulásai alapján az Európai Tanács a kibővített EU vonatkozásában egy ambiciózus és átfogó, a 2001-es stratégiára épülő megújult SDS-t fogadott el.
4. E dokumentum egy arról szóló egyetlen, koherens stratégiát határoz meg, hogy az EU hogyan fogja hatékonyabban teljesíteni a fenntartható fejlődés kihívásainak megoldására irányuló hosszú távú kötelezettségvállalását. Újólag megerősíti a globális szolidaritás szükségességét és elismeri az EU-n kívüli partnerekkel folytatott közös munkánk megerősítésének fontosságát, beleértve azokat a gyorsan fejlődő országokat, amelyek jelentős hatást fognak gyakorolni a globális fenntartható fejlődésre.
5. A megújult EU SDS átfogó célja az olyan intézkedések azonosítása és kidolgozása, amelyek lehetővé teszik az EU számára mind a jelen, mind a jövő nemzedékek életminősége folyamatos javításának megvalósítását olyan fenntartható közösségek létrehozása révén, amelyek hatékonyan gazdálkodnak az erőforrásokkal és hatékonyan használják fel azokat, valamint ki tudják aknázni a gazdaságban rejlő ökológiai és szociális innovációs lehetőségeket, és ezáltal biztosítják a fellendülést, a környezetvédelmet és a társadalmi kohéziót.
6. Hogy megteremtse e megújult stratégia alapját, az Európai Tanács 2005 júniusában nyilatkozatot fogadott el a következő célokkal és alapelvekkel:

A LEGFONTOSABB CÉLOK

KÖRNYEZETVÉDELEM

A Földnek az élet sokféleségét fenntartó képességének a megőrzése, továbbá a bolygó természeti erőforrásai korlátainak tiszteletben tartása, valamint a környezet minősége magas szintű védelmének és javításának biztosítása. A környezetszennyezés megelőzése és csökkentése, valamint a fenntartható fogyasztás és termelés előmozdítása a gazdasági növekedés és a környezet állapotának romlása közötti kapcsolat megszakítása céljából.

SZOCIÁLIS IGAZSÁGOSSÁG ÉS KOHÉZIÓ

Demokratikus, rendezett, biztonságos, igazságos, a társadalmi integráción és kohézió alapuló társadalom elősegítése, amely tiszteletben tartja az alapvető jogokat és a kulturális sokféleséget, biztosítja a férfiak és nők közötti egyenlőséget, és küzd a hátrányos megkülönböztetés valamennyi formája ellen.

GAZDASÁGI JÓLÉT

Prosperáló, újító, ismeretekben gazdag, versenyképes és ökológiai szempontból hatékony gazdaság elősegítése, amely magas életszínvonalat, teljes foglalkoztatást és minőségi munkát biztosít az egész Európai Unióban.

NEMZETKÖZI KÖTELEZETTSÉGEINK TELJESÍTÉSE

A békén, biztonságon és szabadságon alapuló demokratikus intézmények létrehozásának ösztönzése a világ minden részén, és ezen intézmények stabilitásának védelme. A fenntartható fejlődés aktív előmozdítása világszerte, valamint az Európai Unió belső és külső szakpolitikáinak a globális fenntartható fejlődéssel és az abból eredő nemzetközi kötelezettségekkel való konzisztenciájának a biztosítása.

A SZAKPOLITIKÁK IRÁNYADÓ ELVEI

AZ ALAPVETŐ JOGOK TÁMOGATÁSA ÉS VÉDELME

Az embereknek az uniós politikák középpontjába helyezése az alapvető jogok támogatása, a hátrányos megkülönböztetés valamennyi formája elleni küzdelem, a szegénység világszerte történő visszaszorításának elősegítése, valamint a társadalmi kirekesztés megszüntetése révén.

A NEMZEDÉKEKEN BELÜLI ÉS A NEMZEDÉKEK KÖZÖTTI SZOLIDARITÁS

A jelen nemzedékei igényeinek figyelembevétele anélkül, hogy veszélyeztetnénk a jövő nemzedékek esélyét arra, hogy ők is kielégíthessék saját szükségleteiket az EU-n belül és kívül.

NYITOTT ÉS DEMOKRATIKUS TÁRSADALOM

A polgárok számára az információkhoz való hozzáférési jogok gyakorlásának, valamint az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférésnek a biztosítása. Megfelelő konzultációs és részvételi lehetőségek biztosítása valamennyi érdekelt fél és szervezet számára.

A POLGÁROK BEVONÁSA

A polgárok döntéshozatalban való részvételének erősítése. A közvélemény megfelelőbb tájékoztatása és figyelmének felhívása a fenntartható fejlődést illetően. A polgárok tájékoztatása cselekvéseik környezetre gyakorolt hatásáról és a fenntarthatóbb megoldásokat kínáló lehetőségeikről.

AZ ÜZLETI VÁLLALKOZÁSOK ÉS A SZOCIÁLIS PARTNEREK BEVONÁSA

A társadalmi párbeszéd, a vállalkozások szociális felelősségvállalása és a magán- és közszféra közötti partneri kapcsolatok megerősítése a fenntartható fogyasztás és termelés megvalósítása terén való együttműködés és közös felelősségvállalás elősegítése érdekében.

A SZAKPOLITIKÁK KOHERENCIÁJA ÉS KORMÁNYZÁS

Az Unió szakpolitikái, valamint a helyi, regionális, nemzeti és világszintű tevékenységek koherenciájának támogatása annak érdekében, hogy ezek nagyobb mértékben hozzájáruljanak a fenntartható fejlődéshez.

A SZAKPOLITIKÁK INTEGRÁCIÓJA

A gazdasági, szociális és környezetvédelmi megfontolások integrálásának elősegítése annak érdekében, hogy azok koherensek legyenek, és kölcsönösen erősítsék egymást, a jobb jogalkotást célzó eszközök teljes körű kihasználásával, mint például a kiegyensúlyozott hatásvizsgálat és az érdekelt felek közötti konzultációk révén.

A RENDELKEZÉSRE ÁLLÓ LEGJOBB TUDÁS FELHASZNÁLÁSA

Annak biztosítása, hogy a szakpolitikákat a rendelkezésre álló legjobb tudás szerint dolgozzák ki, értékeljék és hajtsák végre, és azok gazdasági, szociális és környezetvédelmi szempontból rendezettek legyenek, és megfelelő legyen a költség–haszon aránya.

AZ ELŐVIGYÁZATOSSÁG ELVE

A tudomány bizonytalansága esetén értékelési eljárások és megfelelő megelőző intézkedések meghozatala, annak érdekében, hogy elkerülhető legyen az emberi egészség és a környezet károsodása.

A SZENNYEZŐ FIZET ELVE

Annak biztosítása, hogy az árak tükrözzék a fogyasztással és termeléssel kapcsolatos tevékenységek valós költségeit a társadalom számára, és a környezetet szennyezők fizessenek az emberi egészségnek vagy a környezetnek okozott károkért.

AZ EU SDS ÉS A NÖVEKEDÉST ÉS MUNKAHELYTEREMTÉST CÉLZÓ LISSZABONI STRATÉGIA KÖZÖTTI SZINERGIÁK KIHASZNÁLÁSA

7. Az EU SDS és a növekedést és munkahelyteremtést célzó lisszaboni stratégia kiegészítik egymást. Az SDS elsősorban az életminőséggel, a nemzedékeken belüli és a nemzedékek közötti igazságossággal, valamint a valamennyi szakpolitikai terület közötti koherenciával foglalkozik, a külső vonatkozásokat is beleértve. Elismeri a gazdasági fejlődésnek a fenntarthatóbb társadalom felé való átmenet elősegítésében betöltött szerepét. A lisszaboni stratégia nagymértékben hozzájárul a fenntartható fejlődés átfogó célkitűzéséhez azáltal, hogy elsősorban olyan fellépésekre és intézkedésekre összpontosít, amelyek célja a versenyképesség és a gazdasági növekedés javítása, valamint a munkahelyteremtés fokozása.
8. Az EU SDS kialakítja azt az átfogó keretrendszert, amelyen belül — a növekedésre és munkahelyteremtésre irányuló megújult összpontosítás révén — a lisszaboni stratégia szolgáltatja a dinamikusabb gazdasághoz szükséges hajtóerőt. E két stratégia felismeri, hogy a gazdasági, szociális és környezetvédelmi célok erősíthetik egymást, ezért együtt kell haladniuk. Mindkét stratégia célja a szükséges strukturális változások támogatása, amelyek lehetővé teszik a tagállamok gazdaságai számára a globalizáció kihívásainak kezelését azáltal, hogy olyan, egyenlő esélyeket nyújtó szintért hoznak létre, amelyben virágozhat a dinamizmus, az innováció és a kreatív vállalkozási szellem, miközben biztosítják a társadalmi méltányosságot és az egészséges környezetet.
9. Ezzel összefüggésben az EU SDS elismeri, hogy az emberi, társadalmi és környezeti tőkébe való befektetés, valamint a technológiai innováció ténylegesen a hosszú távú versenyképesség, a gazdasági jólét, a társadalmi kohézió, a minőségi foglalkoztatás és a jobb környezetvédelem előfeltétele.

JOBBI POLITIKAI DÖNTÉSHOZATAL

10. Az EU SDS a politikai döntéshozatal javítása céljából olyan megközelítést határoz meg, amely a jobb szabályozáson alapul, valamint azon az elven, hogy a fenntartható fejlődést minden szinten a politika alakításának szerves részévé kell tenni. Ehhez arra van szükség, hogy a kormányzat minden szintje támogassa egymást és együttműködjön egymással, figyelembe véve a tagállamok különböző intézményi kereteit, kultúráját és egyedi körülményeit.

11. Ebben a tekintetben valamennyi uniós intézménynek biztosítani kell, hogy a fontos politikai döntések olyan kiváló minőségű hatásvizsgálatnak alávetett javaslatokon alapuljanak, amely kiegyensúlyozott módon vizsgálja a fenntartható fejlődés társadalmi, környezeti és gazdasági vonatkozásait, és figyelembe veszi a fenntartható fejlődés külső dimenzióját és a be nem avatkozás esetén felmerülő költségeket. A jobb politikai döntéshozatal egyéb eszközei közé tartozik a szakpolitikák hatásának, valamint a nyilvánosság és az érdekelt felek szerepvállalásának utólagos vizsgálata. A tagállamoknak a közpénzek elosztása, valamint a stratégiák, programok és projektek kidolgozása során szélesebb körben kellene használniuk ezeket az eszközöket, különösen a hatásvizsgálatot.
12. Az EU valamennyi intézményének gondoskodnia kell arról, hogy a célokra, célkitűzésekre és intézkedésekre vonatkozó javaslatok megvalósíthatóak legyenek, és szükség esetén a megfelelő uniós szintű eszközökkel párosuljanak.

A FŐ KIHÍVÁSOK

13. Az egyre romló környezeti tendenciákat, valamint az EU előtt álló, az új verseny által okozott nyomással és az új nemzetközi kötelezettségvállalásokkal párosuló gazdasági és társadalmi kihívásokat figyelembe véve az EU SDS 7 fő kihívást határoz meg, az azokhoz kapcsolódó célokkal, operatív célkitűzésekkel és intézkedésekkel együtt. Ezek jövőbeni kialakítását és végrehajtását a fenti elvek irányítják. A konkrét intézkedésekre való utalás nem érinti az EU és a tagállamok közötti hatáskörfelosztást.

Az éghajlatváltozás és a tiszta energia

Általános célkitűzés: Az éghajlatváltozás, valamint az általa a társadalom és a környezet szempontjából okozott költségek és negatív hatások korlátozása
--

Operatív célkitűzések és célok

- Az EU-15 országainak és az EU-25 legtöbb országának a Kiotói Jegyzőkönyvből eredő azon kötelezettségvállalása, hogy 2008–2012-re csökkentik az üvegházhatást okozó gázkibocsátást, amelynek keretében az EU-15 országainak célja a kibocsátás 8%-os csökkentése az 1990-es szinthez képest. A cél az, hogy globális szinten az átlagos felszíni hőmérséklet legfeljebb 2°C-kal haladja meg az iparosodás előtti szintet.

- Az energiapolitikának az Európai Tanács által 2006 márciusában beindított európai energiapolitika szellemében összhangban kell lennie az ellátás biztonságára, a versenyképességre és a környezetvédelmi fenntarthatóságra vonatkozó célkitűzésekkel. Az energiapolitika kulcsfontossággal bír az éghajlatváltozás kihívásainak kezelése szempontjából.
- Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást, valamint az éghajlatváltozás enyhítését integrálni kell valamennyi vonatkozó európai politikába.
- 2010-re átlagosan az energiafogyasztás 12%-ának, továbbá közös, de differenciált célkitűzésként a villamosenergia-fogyasztás 21%-ának megújuló energiaforrásból kell származnia, és emellett meg kell vizsgálni ezen arányok 2015-ig 15%-ra való emelésének lehetőségét.
- 2010-re indikatív célkitűzésként a közlekedési ágazatban használt üzemanyag 5,75%-ának bio-üzemanyagnak kell lennie (2003/30/EK irányelv), és meg kell fontolni arányuk 8%-ra való emelését 2015-ig.
- 2017-ig 9 év során a végső energiafogyasztás összesen 9%-ának megtakarítása az energia-végfelhasználás hatékonyságáról és az energetikai szolgáltatásokról szóló irányelv értelmében.

Az intézkedéseknek a következőkre kell kiterjedniük:

- Az ENSZ éghajlat-változási keretegyezménye keretében az éghajlatváltozásról szóló montreali cselekvési terv nyomán követése keretében az EU-nak a közös, ám differenciált feladatok és a hozzájuk tartozó képességek figyelembe vétele mellett haladéktalanul elő kell készítenie a 2012 utáni időszakra vonatkozó, a 2°C-os cél teljesítésével összhangban álló intézkedési lehetőségeket a hosszú távú együttműködésről szóló széles körű párbeszédbe való konstruktív bekapcsolódás, és ezzel egy időben a Kiotói Jegyzőkönyv szerinti folyamat révén.
- Az EU — a felek közötti méltányos és rugalmas jövőbeni kereteken belül való differenciálásra vonatkozó új megközelítések sérelme nélkül — várakozással tekint az elé, hogy más felekkel megvizsgálja a kibocsátás szükséges csökkentése megvalósításának stratégiáit. Az EU úgy véli, hogy ebben az összefüggésben a fejlett országok csoportja tekintetében mérlegelni kell a 2020-ra megvalósuló 15–30%-os — illetve a Környezetvédelmi Tanács következtetései szellemében az azon túli — csökkentést a Kiotói Jegyzőkönyvben előírt referenciaértékhez képest.

- Az európai éghajlatváltozási program második szakasza keretében a Bizottság és a tagállamok előtérbe helyezik az autók és a légi közlekedés tekintetében a kibocsátás csökkentésére irányuló költséghatékony lehetőségek szisztematikus kiaknázásával kapcsolatos új intézkedéseket. Ezzel összefüggésben a szén-dioxid megkötését és tárolását a csökkentésre vonatkozó lehetőségként kell megvizsgálni.
- A Bizottság időben elkészíti az EU kibocsátás-kereskedelmi rendszerének (EU ETS) felülvizsgálatát, közép- és hosszú távú kiszámíthatóságot biztosítva ezáltal a befektetők számára, és mérlegeli annak az egyéb üvegházhatást okozó gázokra és ágazatokra — konkrétan: a Tanács korábbi felhívásának megfelelően a légi közlekedésre — való kiterjesztése lehetőségét.
- A Bizottság és a tagállamok megerősítik az EU vezető szerepét az EU-nak a Bizottság által a 2020. évre becsült 20%-os energia-megtakarítási képességét szem előtt tartó, az energiahatékonysággal kapcsolatos célratörő és reális cselekvési terv elfogadásával és végrehajtásával, valamint a tagállamok által már végrehajtott intézkedések figyelembevételével.
- A Bizottság elemzést készít a megújuló energiaforrásokra vonatkozó létező célkitűzések elérésének (2010), valamint a megújuló energiaforrások további, hosszú távon költséghatékony támogatásának módjáról, valamint hasonló módon a bio-üzemanyagok közlekedési ágazatban való használatának további támogatásáról, az olajipar képviselőivel és valamennyi érdekelt féllel folytatott konstruktív párbeszéd, valamint a bio-üzemanyagok második generációja kutatásának és fejlesztésének maximális támogatása mellett. Az új célok kitűzését a további intézkedések lehetőségeinek és költséghatékonyágának körültekintő elemzése alapján kell igazolni. E folyamatok során figyelembe kell venni a tagállamok egyedi sajátosságait és rugalmasság iránti igényüket energiaellátásuk összetételének kialakítása során, továbbá tekintettel kell lenni az uniós energiapiactól nagymértékben elzárt szigetek vagy régiók problémáira.
- A Bizottságnak és a tagállamoknak elő kell mozdítaniuk a biomassa használatát az uniós üzemanyag-ellátás forrásainak diverzifikációja, az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentése, valamint a vidéki térségekben új bevételi és elhelyezkedési lehetőségek biztosítása céljából, a biomasszával kapcsolatos cselekvési terv keretében tett javaslatok megvalósítása által mindhárom energiaágazatban: a fűtés-hűtés, a villamos energia és a közlekedés terén. Ezt a bioenergiára vonatkozó, 2010 utáni hosszú távú stratégia keretében kell kidolgozni.
- A tagállamoknak fokozniuk kell az erőművek hatékonyságát, különösen a hővel kapcsolt villamos energia használatának további előmozdítása által.

Fenntartható közlekedés

Általános célkitűzés: Annak biztosítása, hogy közlekedési rendszereink megfeleljenek a társadalom gazdasági, szociális és környezeti igényeinek, miközben a minimálisra csökken a közlekedési rendszereknek a gazdaságra, a társadalomra és a környezetre gyakorolt negatív hatása

Operatív célkitűzések és célok

- A környezeti hatások csökkentése céljából a gazdasági növekedés elválasztása a szállítás iránti igénytől.
- A közlekedés fenntartható szintű energiafelhasználásának megvalósítása és a közlekedés során kibocsátott, üvegházhatást okozó gázok mennyiségének csökkentése.
- A közlekedésből származó szennyezőanyag-kibocsátás olyan szintre való csökkentése, amely mellett az emberi egészségre és/vagy a környezetre gyakorolt hatás minimális.
- A fenntartható közlekedési és mobilitási rendszer kialakítása céljából a környezetbarát közlekedési módokra való kiegyensúlyozott áttérés megvalósítása.
- A közlekedés által okozott zaj csökkentése a forrásnál, valamint hatáscsökkentő intézkedések útján, annak biztosítása érdekében, hogy a teljes expozíciós szint mellett minimálisra csökkenjenek az egészségre kifejtett hatások.
- A személyszállítási közszolgáltatásra vonatkozó uniós keretrendszer korszerűsítése annak ösztönzése érdekében, hogy 2010-re nagyobb hatékonyságot és teljesítményt érjen el.
- A könnyű tehergépjárművek CO₂-kibocsátására vonatkozó uniós stratégiával összhangban az átlagos útgépkocsi-flotta CO₂-kibocsátása legfeljebb 140g/km (2008–09), illetve 120g/km (2012) lehet.
- 2010-ig 2000-hez képest felére kell csökkenteni a halálos közúti balesetek halálos áldozatainak számát.

Az intézkedéseknek a következőkre kell kiterjedniük:

- Az EU és a tagállamok intézkedéseket hoznak valamennyi közlekedési mód gazdasági és környezeti teljesítményének javítása érdekében, valamint adott esetben a közúti közlekedésen lévő hangsúlynak a vasúti, vízi közlekedés és a személyszállítási közszolgáltatás irányába történő eltolása céljából — beleértve a közlekedés intenzitásának csökkentését — a termelési és logisztikai folyamat átalakítása, a szokások megváltoztatása, valamint a különböző közlekedési módok jobb összekapcsolása révén.
- Az EU-nak és a tagállamoknak költséghatékony eszközök felhasználása révén javítaniuk kell a közlekedési ágazat energiahatékonyságát.

- Az EU-nak és a tagállamoknak a közúti áru fuvarozás és személyszállítás lehetséges alternatíváira kell összpontosítaniuk és a teherforgalom tekintetében megfelelően fejleszteniük kell a transzeurópai hálózatot és az intermodális kapcsolatokat, többek között a Bizottság belvízi szállításra vonatkozó „NAIADES” cselekvési programjában és a „Marco Polo II” programban tervezett intézkedések végrehajtása révén.
- A Bizottság az új műholdas, információs és kommunikációs technológiákra építve folytatja az infrastruktúra használatért fizetendő, minden közlekedési módra kiterjedő díjak kérdésének vizsgálatát. A Bizottság az Euromatrica-irányelv keretében, legkésőbb 2008-ban előterjeszti az összes külső költség értékelésének általánosan alkalmazandó, átlátható és átfogó modelljét, amely az infrastruktúra használatáért fizetendő díjak jövőbeni kiszámításának alapjául szolgál.
- A Bizottságnak és a tagállamoknak előrelépésre kell törekedniük a nemzetközi tengeri és légi forgalom káros hatásainak csökkentésére irányuló hatékony globális megoldások tekintetében.
- A közúti közlekedésbiztonság fokozása a közúti infrastruktúra javítása, a járművek biztonságosabbá tétele, az Európa egészére kiterjedő, közös tudatosságnövelő kampányok előmozdítása révén a közúti közlekedésben részt vevők magatartásának javítása és a határokon átnyúló végrehajtás kialakítása, és ezen keresztül a közúti közlekedés halálos áldozatai számának felére történő csökkentése, valamint a közúti közlekedési balesetek sérültjei számának csökkentése céljából.
- A városi környezetre vonatkozó tematikus stratégiával összhangban a helyi hatóságoknak a városi közlekedésre vonatkozó terveket és rendszereket kell kidolgozniuk és végrehajtaniuk a Bizottság által 2006-ban nyújtott technikai iránymutatás, valamint a városok és a környező régiók közötti szorosabb együttműködés figyelembevételével.
- A Bizottság és a tagállamok hosszú távú és koherens uniós üzemanyag-stratégiát dolgoznak ki.

Fenntartható fogyasztás és termelés

Általános célkitűzés: A fenntartható fogyasztási és termelési minták előmozdítása

Operatív célkitűzések és célok

- A fenntartható fogyasztás és termelés előmozdítása a társadalmi és gazdasági fejlődésnek az ökoszisztémák teherbíró képességén belüli kezelése révén, valamint a gazdasági növekedés elválasztása a környezet állapotának romlásától.
- A környezetvédelmi és társadalmi teljesítmény javítása a termékek és folyamatok szempontjából, valamint azok üzleti vállalkozások és fogyasztók általi átvételének ösztönzése.
- A zöld közbeszerzés tekintetében legjobban teljesítő tagállamok által jelenleg elért szinttel megegyező európai uniós átlagszint 2010-ig való elérésének célként történő kitűzése.
- Az EU-nak világszintű részesedése növelésére kell törekednie a környezettechnológiák és az öko-innovációk területén.

Az intézkedéseknek a következőkre kell kiterjedniük:

- A Bizottság és a tagállamok megvizsgálják az uniós és globális szinten fenntarthatóbb fogyasztási és termelési mintákat biztosító lehetséges konkrét intézkedéseket, különösen az ENSZ marrakechi folyamata és a Bizottság fenntartható fejlődési stratégiáján keresztül. Ebben az összefüggésben a Bizottság 2007-ig a fenntartható fogyasztással és termeléssel kapcsolatos európai uniós cselekvési tervre fog javaslatot tenni, amelynek hozzá kell járulnia a fenntartható termeléssel és fogyasztással kapcsolatos akadályok meghatározásához és azok leküzdéséhez, a különböző kapcsolódó politikai területek közötti jobb koherencia biztosításához, a polgárok tudatosságának növeléséhez, valamint a nem fenntartható fogyasztási szokások megváltoztatásához.
- A Bizottságnak és a tagállamoknak a termékekkel és folyamatokkal kapcsolatos környezetvédelmi és társadalmi teljesítménycélok kitűzése céljából párbeszédet kell kezdenie a vállalkozásokkal és az érdekelt felekkel.
- A Bizottság és a tagállamok kidolgozzák a zöld közbeszerzésre vonatkozó legjobb gyakorlat és szakértelem megosztásának strukturált folyamatát, figyelembe véve a zöld közbeszerzés helyi és regionális szinten történő előmozdításának lehetőségeit. A Bizottság lehetővé teszi a zöld közbeszerzéssel kapcsolatos teljesítmény rendszeres, az EU egészére kiterjedő értékelését egy elfogadott, objektív paramétereken alapuló értékelési módszertan alapján, és 2007-ig a tagállamokkal közösen megvizsgálja a zöld közbeszerzés egyéb főbb termékcsoportok körében történő előmozdításának legjobb módjait.

- A Bizottság és a tagállamok új gazdasági lehetőségek és új piacok kialakítása érdekében fokozzák a társadalmi és öko-innovációk, valamint a környezettechnológiák előmozdítására és terjesztésére irányuló erőfeszítéseiket, többek között a Környezettechnológiai Cselekvési Terv (ETAP) valamennyi érintett szereplő általi hatékony végrehajtása révén.
- A Bizottság javaslatot fog tenni a teljesítmény-címkézési rendszereknek az elektromos készülékek és autók mellett a környezetvédelmi szempontból káros egyéb termékcsoportokra — többek között a jelentős környezeti hatással járó termékekre — történő kiterjesztésére.
- A tagállamoknak támogatniuk kell a kiskereskedők és egyéb szervezetek körében zajló, a fenntartható termékek — többek között a biogazdálkodásból és a tisztességes kereskedelemről származó termékek, valamint a környezetvédelmi szempontból nem káros termékek — népszerűsítésére irányuló tájékoztatási kampányokat.

A természeti erőforrások megőrzése és az azokkal való gazdálkodás

Általános célkitűzés: A természeti erőforrásokkal való gazdálkodás javítása és a túlzott kitermelés megakadályozása, valamint az ökoszisztémák működése értékének elismerése

Operatív célkitűzések és célok

- A forráshatékonyság javítása a nem megújuló természeti erőforrások általános használatának és a nyersanyag-felhasználással kapcsolatos környezeti hatásoknak a csökkentése céljából, a megújuló környezeti erőforrások regenerálódási képességet meg nem haladó mértékű felhasználása mellett.
- Versenyelőny szerzése és az előny megtartása a forráshatékonyságnak többek között az ökológiailag hatékony innovációk ösztönzése által történő javítása révén.
- A megújuló természeti erőforrásokkal — például a halászattal, a biológiai sokféleséggel, a vízzel, a levegővel, a talajjal és a légkörrel — való gazdálkodás javítása és a túlzott kitermelés megakadályozása, a degradált tengeri ökoszisztémák helyreállítása 2015-ig a johannesburgi tervvel (2002) összhangban, többek között a maximális halászati hozam 2015-ig történő megvalósítása révén.
- A biológiai sokféleség csökkenésének megállítása és a biológiai sokféleség világszintű csökkenésének jelentős enyhítéséhez való hozzájárulás 2010-ig.
- Hatékony hozzájárulás az ENSZ négy globális erdészeti célkitűzésének 2015-ig történő megvalósításához.
- A hulladék keletkezésének megakadályozása és a természeti erőforrások felhasználási hatékonyságának javítása az életciklusban való gondolkodás koncepciójának alkalmazása, valamint az újrafelhasználás és az újrafeldolgozás előmozdítása révén.

Az intézkedéseknek a következőkre kell kiterjedniük:

- A tagállamok és a Bizottság további erőfeszítéseket tesznek a mezőgazdaság és a halászat területén a vidékfejlesztésre és a megreformált közös halászati politikára vonatkozó új programok, továbbá a biogazdálkodás és az állatjólét új jogalkotási keretei, valamint a biomasszával kapcsolatos cselekvési terv révén.
- A Bizottságnak és a tagállamoknak a természeti erőforrások fenntartható felhasználására vonatkozó európai uniós stratégiára kell építeniük, amelyet uniós szintű célokkal és intézkedésekkel kell kiegészíteni. Az Európai Környezetvédelmi Ügynökségnek támogatást kell nyújtania a forráshatékonyság méréséhez.
- Az európai uniós erdészeti cselekvési terv 2006-ban történő elfogadásán és a Közösségeknek az európai erdők védelmével foglalkozó miniszteri konferencián való — többek között a konferencia állásfoglalásának végrehajtására vonatkozó — aktív részvételén keresztül megerősítésre kerül a fenntartható erdőgazdálkodás.
- A tagállamoknak be kell fejezniük a Natura 2000 hálózat kialakítását, a tengeri területek kijelölését is beleértve. Különös figyelmet kell fordítani mind a Natura 2000, mind a fajok védelmével és a fajokkal való gazdálkodással foglalkozó szakpolitika jobb végrehajtásának szükségességére.
- A tagállamoknak végre kell hajtaniuk a biológiai sokféleségre vonatkozó európai uniós stratégiát, annak mind uniós, mind globális dimenziói (a biológiai sokféleségről szóló ENSZ-egyezmény) tekintetében, és a Bizottsággal együttműködve intézkedéseket kell hozniuk a biológiai sokféleség csökkenésének megállítására irányuló EU célkitűzés 2010-ig és azon túl való elérését célzó, prioritást élvező fellépések kialakítása és végrehajtása céljából.
- A Bizottságnak és a tagállamoknak folytatniuk kell az integrált vízkészlet-gazdálkodás és a tengeri környezet javítására, valamint a tengerparti zónák integrált kezelésének előmozdítására irányuló munkát.
- A Bizottságnak a tengeri kérdésekről szóló zöld könyve alapján 2008-tól kezdődően az óceánokkal és tengerekkel kapcsolatos, fenntarthatóbb és integráltabb politikákat fognak kidolgozni.

Közegészségügy

Általános célkitűzés: Az egyenlő feltételeken alapuló, magas színvonalú közegészségügy előmozdítása és az egészséget fenyegető veszélyekkel szembeni védelem javítása

Operatív célkitűzések és célok

- Az egészséget fenyegető veszélyekkel szembeni védelem javítása az e veszélyekkel szembeni összehangolt reagálási kapacitás fejlesztése révén.
- Az étel- és takarmányjog további javítása, beleértve az étel- és takarmánybiztonság felülvizsgálatát is.
- Magas szintű állategészségügyi és -jóléti előírások előmozdításának folytatása az Európai Unióban és nemzetközi szinten.
- Az életmódhoz kapcsolódó és krónikus betegségek növekedésének csökkentése, különösen a társadalmi-gazdasági szempontból hátrányos csoportok és területek tekintetében.
- Az egészségügyi egyenlőtlenségek csökkentése a tagállamokon belül és azok között az egészséget meghatározó tényezők széles körének kezelése, valamint megfelelő egészségjavítási és betegségmegelőzési stratégiák kidolgozása révén. Az intézkedéseknek figyelembe kell venniük az olyan nemzetközi fórumokon folyó együttműködést, mint a WHO, az Európa Tanács, az OECD és az UNESCO.
- Annak biztosítása 2020-ra, hogy a vegyi anyagokat — beleértve a növényvédő szereket is — oly módon állítsák elő, kezeljék és használják fel, amely nem jelent számottevő veszélyt az emberi egészségre és a környezetre. Ebben az összefüggésben a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH) szóló rendelet gyors elfogadása mérföldkövet jelent abban a folyamatban, amelynek végső célja a különös aggodalomra okot adó anyagok megfelelő helyettesítő anyagokkal vagy technológiákkal való helyettesítése.
- A környezetszennyezésre és az egészséget érő káros hatásokra vonatkozó tájékoztatás javítása.
- A lelki egészség javítása és az öngyilkosság veszélyének kezelése.

Az intézkedéseknek a következőkre kell kiterjedniük:

- A Bizottság — a tagállamokkal, az Európai Betegségmegelőzési és Járványügyi Központtal, valamint a WHO-val együttműködésben — uniós és tagállami szinten továbbfejleszti és erősíti az egészséget fenyegető veszélyekkel szembeni összehangolt reagálási kapacitást, többek között az egészséget fenyegető veszélyek kezelésére vonatkozó, meglévő cselekvési tervek korszerűsítése révén.

- A Bizottság és a tagállamok előmozdítják a jobb egészségvédelmet és betegségmegelőzést az egészséget meghatározó tényezőknek valamennyi vonatkozó politikában és tevékenységben történő kezelése révén. Különös figyelmet kell fordítani az életmódhoz kapcsolódó, egészséget meghatározó tényezőkre — például kábítószer-fogyasztás, dohányzás, túlzott alkoholfogyasztás, szegényes táplálkozás és fizikai inaktivitás, valamint krónikus betegségek — irányuló stratégiák és intézkedések előkészítésére és végrehajtására.
- A tagállamok egészségügyi szakpolitikáinak célul kell kitűzniük olyan stratégiák kidolgozását és végrehajtását, amelyek segítik a nőket és férfiakat pozitív érzelmi állapot kialakításában és fenntartásában, ily módon javítva jólétüket, az életminőséggel kapcsolatos személyes megítélésüket, valamint fizikai és lelki egészségüket.
- A Bizottság javaslatot fog tenni az élelmiszer- és takarmányjognak a 178/2002/EK rendelet élelmiszer- és takarmánybiztonságról szóló 14. és 15. cikkében meghatározott elvekkel összhangban történő további javítására. Különösen javítani kell a géntechnológiával módosított élelmiszerek és takarmányok előállítását és felhasználását rendszerének működését annak érdekében, hogy a tagállamokat, az érdekelt feleket és a közvéleményt biztosítani lehessen arról, hogy a döntések az emberi életre és egészségre, valamint az állatok egészségére és jólétére gyakorolt esetleges hosszú távú hatásokat, továbbá a környezetvédelmi és fogyasztói érdekeket is figyelembe vevő kockázatértékelésen és kockázatkezelésen alapulnak.
- A Bizottság — a tagállamokkal együtt — végrehajtja az Európai Unióban és a szomszédos országokban a HIV/AIDS ellen folytatott küzdelemre vonatkozó európai uniós stratégiát. A tagállamoknak fokozniuk kell a harmadik országokban a HIV/AIDS, a gümőkór és a malária leküzdésére irányuló meglévő európai uniós cselekvési program végrehajtására irányuló erőfeszítéseiket. Konkrét kapcsolatokat kell kialakítani egyéb közösségi intézkedésekkel, például az Afrikára vonatkozó stratégiával.
- A Bizottság — a tagállamokkal együtt — fokozza a környezetszennyezéssel és az egészséget érő káros hatásokkal kapcsolatos tájékoztatást, valamint össze fogja hangolni a környezeti szennyezőanyagok, az azoknak való expozíció és az azok egészségre gyakorolt hatása közötti kapcsolatokra irányuló kutatásokat annak jobb megértése érdekében, hogy mely környezeti tényezők okoznak egészségügyi problémákat, és azokat hogyan lehet a leghatékonyabban megelőzni.
- A Bizottságnak stratégiát kell javasolnia arra, hogy miként lehet javítani a beltéri levegő minőségén, különös tekintettel az illékony szerves vegyületek (VOC) kibocsátására.

- A Bizottságnak és a tagállamoknak — a gyermekek környezetére és egészségére vonatkozó európai cselekvési tervhez való európai uniós hozzájáruláson keresztül — különös figyelmet kell fordítaniuk a veszélyeztetett csoportokra, különösen a gyermekekre.
- A Bizottságnak és a tagállamoknak folytatniuk kell a közlekedésre, az egészségre és a környezetre vonatkozó össz-európai program végrehajtását, többek között környezetvédelmi és egészségügyi szempontoknak a közlekedéspolitikával kapcsolatos döntéshozatalba, monitoringba és hatásvizsgálatba való integrálásán keresztül.

Társadalmi integráció, demográfia és migráció

Általános célkitűzés: A társadalmi integráción alapuló társadalom kialakítása a generációk közötti és azokon belüli szolidaritás figyelembevételével, valamint a polgárok életminőségének — mint a tartós egyéni jólét előfeltételének — biztosítása és javítása

Operatív célkitűzések és célok

- Az EU azon célkitűzésének megvalósítása, miszerint lépéseket kell tenni a szegénység és a társadalmi kirekesztés veszélye által fenyegetett emberek számának 2010-ig történő erőteljes csökkentése érdekében, különös figyelemmel a gyermekeket sújtó szegénység csökkentésére.
- EU szinten és a tagállamokban a magas szintű társadalmi és területi kohézió biztosítása, valamint a kulturális sokféleség tiszteletben tartása.
- A tagállamok támogatása a szociális védelem — demográfiai változásokra tekintettel történő — korszerűsítésére irányuló erőfeszítéseikben.
- A nők és az idősebb munkavállalók munkaerő-piaci részvételének jelentős növelése a meghatározott célokkal összhangban, valamint a migráns munkavállalók foglalkoztatottságának növelése 2010-re.
- A migrációra vonatkozó európai uniós politika folyamatos fejlesztése a migránsok és családjaik integrációjának erősítésére irányuló politikákkal együtt, figyelembe véve a migráció gazdasági dimenzióját is.
- A globalizáció dolgozóira és családjukra gyakorolt negatív hatásainak csökkentése.

- A fiatalok fokozott foglalkoztatásának előmozdítása. Azon erőfeszítések fokozása, melyek célja az iskolai tanulmányaikat korán abbahagyók arányának 10%-ra történő csökkentése, valamint annak biztosítása, hogy a 22 évesek legalább 85%-a középiskolai végzettséggel rendelkezzen. 2007 végéig minden olyan fiatalnak, aki befejezte az iskolát és munkanélküli, hat hónapon belül munkát, szakmai gyakorlatot, kiegészítő képzést vagy más foglalkoztatási intézkedést kell biztosítani, 2010-re pedig mindezt legfeljebb 4 hónapon belül kell lehetővé tenni.
- A fogyatékkal élő személyek munkaerő-piaci részvételének fokozása.

Az intézkedések terjedjenek ki a következőkre:

- Az Európai Tanács 2006. márciusi ülésén jóváhagyott, a szociális védelemre és társadalmi integrációra vonatkozó új célkitűzések és munkamódszerek alapján a tagállamok és a Bizottság a koordináció nyílt módszerének alkalmazásával folytatják együttműködésüket. Ebben az összefüggésben az EU és tagállamai megteszik továbbá a szükséges intézkedéseket a gyermekeket sújtó szegénység gyors és jelentős csökkentése érdekében, és arra irányuló erőfeszítéseket fognak tenni, hogy minden gyermek számára egyenlő lehetőségeket biztosítsanak társadalmi háttérükre, nemükre, fogyatékoságukra való tekintet nélkül.
- A Bizottság és a tagállamok a közérdekű szociális szolgáltatásokról szóló közlemény alapján további erőfeszítéseket tesznek annak biztosítására, hogy a szociális szolgáltatások aktívan hozzájáruljanak a társadalmi integrációhoz és kohézióhoz, és támogassák a növekedési és foglalkoztatási célkitűzéseket. A Bizottság és a tagállamok folytatják a közösségi jognak a közérdekű szociális szolgáltatásokra gyakorolt hatása további tisztázásával kapcsolatos munkát is.
- A tagállamok folytatják az európai ifjúsági paktum végrehajtását. Az egyes elnökségek alatt a fiatalokkal folytatott strukturált párbeszéd során fel kell kérni az európai ifjúságpolitika terén aktív szervezeteket — többek között az Európai Ifjúsági Fórumot —, hogy a fiatalok és a kormányok közötti ilyen párbeszéd előkészítése során foglalkozzanak a fiatalok érdeklődésére számot tartó, a fenntartható fejlődéshez kapcsolódó kérdésekkel.
- A tagállamok és az EU végrehajtják az Európai Tanács 2006. márciusi ülésén elfogadott, a nemek közötti egyenlőségről szóló európai paktumot.

- Figyelembe véve a népesség elöregedését valamennyi európai országban, a nyugdíjak fenntarthatósága és megfelelősége az elkövetkezendő évtizedekben fontos kérdés marad. Az EU továbbra is támogatja a tagállamoknak a szociális védelmi rendszerek korszerűsítésére és fenntarthatóságuk biztosítására irányuló erőfeszítéseit. A tagállamoknak kielégítő ütemben kell csökkenteniük az államadóságot, a foglalkoztatási arány és a termelékenység növelése, valamint az egészségügyi és a hosszú távú ellátási rendszerek reformja mellett.
- A Bizottság 2006-ban Európa demográfiai jövőjéről szóló közleményt fog elfogadni, amelyben azt vizsgálja, hogy az EU miként tudja segíteni a tagállamokat az előttük álló demográfiai kihívásokra való reagálásban, elsősorban az aktív és egészséges öregedési stratégiák előmozdítása, a hivatás és a családi élet összeegyeztetése, valamint a családok részére biztosított jobb feltételek révén, a bevándorlás hozzájárulásait is figyelembe véve.
- A tagállamoknak elemezniük kell a demográfiai változások lehetséges következményeit a földhasználat, a források felhasználása és az energiafogyasztás, valamint a mobilitás tekintetében, és azokat a tervezés és a beruházások során minden szinten figyelembe kell venniük.
- Az EU és a tagállamok folytatják a migrációra vonatkozó európai uniós politika kidolgozását a migránsok és családjaik integrációjának erősítésére irányuló politikákkal együtt, elsősorban a migrációra vonatkozó — a befogadási eljárásokat is magában foglaló — politikai terv révén. Fokozni fogják a harmadik országokkal való együttműködést és lépéseket tesznek a migrációs áramlások ellenőrzésére irányuló közös válaszok kidolgozására. A Bizottság 2006-ban közleményt terjeszt elő az illegális bevándorlás elleni küzdelem jövőbeni prioritásairól.

A szegénységgel és a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos globális kihívások

Általános cél: A fenntartható fejlődés aktív előmozdítása világszerte, valamint az Európai Unió belső és külső szakpolitikáinak a globális fenntartható fejlődéssel és az abból eredő nemzetközi kötelezettségekkel való konzisztenciájának a biztosítása

Operatív célkitűzések és célok

- Jelentős előrelépés az Európai Uniónak a nemzetközileg elfogadott célok vonatkozásában meglévő — különösen a millenniumi nyilatkozatban megfogalmazott, valamint a fenntartható fejlődésről szóló, 2002-ben Johannesburgban tartott világ-csúcstalálkozó és az ahhoz kapcsolódó folyamatok, például a fejlesztésfinanszírozásra vonatkozó Monterrey-i Konszenzus, a Dohai Fejlesztési Program és a támogatások összehangolásáról szóló párizsi nyilatkozat keretében tett — kötelezettségvállalásainak teljesítése tekintetében.
- Hozzájárulás a nemzetközi környezetvédelmi irányítás javításához — különösen a 2005. évi világ-csúcstalálkozó eredménye nyomán követésének összefüggésében — és a többoldalú környezetvédelmi megállapodások erősítéséhez.
- A támogatásoknak a bruttó nemzeti jövedelem (GNI) 0,7%-ára történő növelése 2015-re, 0,56%-os köztes céllal 2010-ben,
  - i. Azok a tagállamok, amelyek még nem érték el a 0,51% ODA/GNI-t, költségvetési eljárásaikkal összhangban kötelezettséget vállalnak ezen szint 2010-ig történő megvalósítására, míg azok, amelyek már meghaladták a fent említett szintet, erőfeszítéseik fenntartására vállalnak kötelezettséget;
  - ii. azok a tagállamok, amelyek 2002 után csatlakoztak az EU-hoz, és amelyek még nem érték el a 0,17% ODA/GNI-t, költségvetési eljárásaikkal összhangban törekszenek ezen szint 2010-ig történő megvalósítására, míg azok, amelyek már meghaladták a fent említett szintet, erőfeszítéseik fenntartására vállalnak kötelezettséget;
  - iii. a tagállamok kötelezettséget vállalnak a 0,7% ODA/GNI célkitűzés 2015-re történő megvalósítására, míg azok, amelyek ezt a célkitűzést már elérték, arra vállalnak kötelezettséget, hogy fenntartják a célkitűzést meghaladó szintet; azon tagállamok, amelyek 2002 után csatlakoztak az EU-hoz törekszenek arra, hogy 2015-re 0,33%-ra emeljék az ODA/GNI-t.
- A fenntartható fejlődés előmozdítása a WTO tárgyalások összefüggésrendszerében, a Kereskedelmi Világszervezetet létrehozó Marrakesh-i Egyezmény preambulumaival összhangban, mely a fenntartható fejlődést az egyik legfőbb célként határozza meg.

- Az EU és a tagállamok támogatási politikái hatékonyságának, koherenciájának és minőségének javítása a 2005 és 2010 közötti időszakban.
- A fenntartható fejlődés szempontjainak beépítése az EU külső politikáiba, beleértve a közös kül- és biztonságpolitikát is, többek között azáltal, hogy a többoldalú és kétoldalú fejlesztési együttműködésben azt célként fogalmazzák meg.

Az intézkedések terjedjenek ki a következőkre:

- Az EU „Víz az életért” kezdeményezésének, a szegénység felszámolására és a fenntartható fejlődésre irányuló európai uniós energetikai kezdeményezésnek, a Johannesburgi Megújuló Energia Koalíciónak, valamint a vegyi anyagok nemzetközi kezelésére vonatkozó stratégiai megközelítésnek (SAICM) a végrehajtása.
- Közös európai uniós programozási keret kidolgozása, több együttes fellépés és társfinanszírozásban részesülő projekt kialakítása, valamint a fejlesztési és egyéb politikák közötti koherencia növelése. A támogatások minőségét és hatékonyságát növelni lehet többek között hatékony költségvetési támogatáson, adósságcsökkentéssel és a támogatások feloldásán keresztül.
- A tagállamoknak és a Bizottságnak végre kell hajtaniuk az Afrikára, Latin-Amerikára és a Csendes-óceán térségére vonatkozó európai uniós stratégiákat.
- A Bizottság és a tagállamok kidolgozzák annak módját, hogy a globalizáció hozzájáruljon a fenntartható fejlődéshez, és növelik arra irányuló erőfeszítéseiket, hogy a nemzetközi kereskedelem és beruházások a tényleges globális fenntartható fejlődés megvalósításának eszközéül szolgáljanak. Ebben az összefüggésben az Európai Uniónak együtt kell működnie kereskedelmi partnereivel a környezetvédelmi és szociális szabványok javítása érdekében, és e célból ki kell használnia a regionális vagy kétoldalú kereskedelmi vagy együttműködési megállapodások teljes potenciálját.
- Az Európai Beruházási Bank és az EU–Afrika infrastrukturális partnerség keretében végzett beruházásoknak hozzá kell járulniuk a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos célkitűzésekhez. Az Európai Beruházási Banknak az általa történő hitelnyújtást annak a millenniumi fejlesztési célok és a fenntartható fejlődés megvalósításához való hozzájárulása tekintetében kell értékelnie.
- A tagállamoknak és a Bizottságnak együtt kell működniük az ENSZ környezetvédelmi programjának (UNEP) nairobi székhelyű, megerősített megbízatású, szilárd, megfelelő és előrelátható finanszírozással rendelkező ENSZ szakosított intézménnyé (vagy UNEO) történő átalakítására vonatkozó európai uniós álláspont előmozdítása érdekében.

A TUDÁSALAPÚ TÁRSADALOMHOZ HOZZÁJÁRULÓ, TÖBB SZAKTERÜLETET ÉRINTŐ POLITIKÁK

- **Oktatás és szakképzés**

14. Az oktatás a szokásbeli változások előmozdításának és annak az előfeltétele, hogy valamennyi állampolgár megszerezze a fenntartható fejlődés eléréséhez szükséges kulcsfontosságú kompetenciákat. A nem fenntartható tendenciák visszafordításában elért siker nagymértékben függ az oktatás valamennyi szintjén megvalósuló, a fenntartható fejlődést elősegítő magas színvonalú oktatástól, amely kiterjed többek között olyan kérdésekre, mint például az energiák és a közlekedési rendszerek fenntartható használata, a fenntartható fogyasztási és termelési modellek, az egészség, a médiakompetencia és a felelős globális polgárság.
15. Az oktatás hozzájárulhat a nagyobb társadalmi kohézióhoz és a jóléthez a társadalmi tőkébe történő befektetések révén, valamint az egyenlő esélyeknek és a polgárok részvételének különösen a hátrányos helyzetű csoportok számára való biztosításával, annak érdekében, hogy napjaink világának összetettségével és számos kölcsönös összefüggésével kapcsolatban nagyobb tudatosság és jobb megértés lehessen elérhető. Az olyan oktatás, melyen keresztül nők és férfiak foglalkoztathatóságukat növelő és jobb minőségű munkavállaláshoz vezető kompetenciákat sajátítanak el, kulcsfontosságú az EU versenyképességének fokozásához is.
16. A Bizottságnak és a tagállamoknak — az „i2010 Európai információs társadalom a növekedésért és a foglalkoztatásért” című közlemény alapján — foglalkozniuk kell olyan kérdésekkel, mint az egyenlő esélyek, az IKT-készségek és a regionális különbségek.
17. A „Fenntartható fejlődést szolgáló oktatás” ENSZ-évtized (2005–2014) összefüggésében a tagállamok továbbfejleszthetnék nemzeti cselekvési terveiket, különösen kiaknázva az „Oktatás és szakképzés 2010” munkaprogramot, amelynek célkitűzései a minőségre és a fontosságra, valamint a mindenki számára nyitva álló hozzáférésre, valamint a rendszereknek és az intézményeknek a társadalom és a tágabb világ felé való nyitottságára összepontosítanak. A tagállamoknak a fenntartható fejlesztést szolgáló oktatást, valamint célirányos képzést kell kifejleszteniük az olyan kulcsfontosságú ágazatokban, mint például az építőipar, az energia, és közlekedés. Különleges figyelmet kell a tanárképzésnek szentelni. A tagállamoknak végre kell hajtaniuk az ENSZ Európai Gazdasági Bizottságának 2005-ben, Vilniusban elfogadott, fenntartható fejlődést szolgáló oktatásra irányuló stratégiáját. A fenntartható fejlődéssel szolgáló oktatást EU szinten is elő kell mozdítani. 2006-ban az Európai Parlament és a Tanács az egész életen át tartó tanulás területére vonatkozó integrált cselekvési programot fogad el a 2007–2013 időszakra.

- **Kutatás és fejlesztés**

18. A fenntartható fejlődésre irányuló kutatásnak rövid távú döntéseket támogató projekteket és hosszú távú perspektívába helyezett koncepciókat kell tartalmaznia, és mind globális, mind regionális természetű problémákat kezelnie kell. Társadalom- és természettudományokat magukban foglaló inter- és transzdiszciplináris megközelítéseket kell előmozdítania, valamint a tudomány, a koncepciók kidolgozása és a végrehajtás között húzóó távolságot kell áthidalnia. A technológiának az ésszerű növekedésben betöltött pozitív szerepét tovább kell fejleszteni. Fennmarad a társadalmi, gazdasági és ökológiai rendszerek közötti kölcsönhatás, valamint a kockázatelemzés, a visszatekintő elemzés (back casting), az előrejelzés és a megelőző rendszerek módszerei és eszközei további kutatásának meghatározó szükségessége.
19. E tekintetben kulcsfontosságú az Európai Közösség kutatási, technológiafejlesztési és demonstrációs tevékenységekre vonatkozó hetedik keretprogramja — az egyetemi világ, az ipar képviselői és a döntéshozók bevonásával megvalósuló — hatékony végrehajtásának biztosítása, valamint a környezettechnológiai cselekvési terv végrehajtásának előmozdítása.
20. A fenntartható fejlődés három dimenziója közötti kölcsönös kapcsolat jobb megértése érdekében a nemzetijövedelem-számvitel alaprendszerét többek között az állományi és forgalmi koncepciók valamint a nem piaci működés integrálása révén ki lehetne terjeszteni, és a szatellit számlák segítségével, pl. környezetvédelmi kiadásokkal, az anyagárammal, valamint a nemzetközi legjobb gyakorlat figyelembevételével tovább lehetne fejleszteni.
21. Az egyetemek, kutatóintézetek és magánvállalkozások mindnyájan nélkülözhetetlen szerepet játszanak a kutatás előmozdításában, mely támogatólag hat az arra irányuló erőfeszítésekre, hogy a gazdasági növekedés és a környezetvédelem erősítsék egymást. Az egyetemeknek és a felsőoktatási intézményeknek kulcsfontosságú szerep jut az olyan oktatás és képzés nyújtásában, amely a képzett munkaerőket ellátja a fenntartható technológiák teljes körű kidolgozásához és kiaknázásához a szükséges kompetenciákkal. Az említett intézményeknek interdiszciplináris megközelítések révén és a létező hálózatokra való alapozás segítségével hozzá kell járulniuk az alacsony környezeti hatáskezeléshez is. Az európai és a harmadik országokban működő egyetemek és felsőoktatási intézmények közötti partnerség és együttműködés megteremtését, a hálózatépítést és az egymástól tanulást elő kell mozdítani.

FINANSZÍROZÁSI ÉS GAZDASÁGI ESZKÖZÖK

22. Az EU a szakpolitikai eszközök teljes skáláját használni kívánja politikai végrehajtása során. A legmegfelelőbb gazdasági eszközöket a piaci átláthatóság elősegítésére kell használni, valamint arra, hogy az árak a termékek és a szolgáltatások valós gazdasági, társadalmi és környezetvédelmi költségeit tükrözzék (helyes árak). El kell ismerni alapvető szerepüket a környezetvédelem és az ésszerű gazdasági növekedés összehangolásában és a mindenki számára előnyös lehetőségek kiaknázásában. Ezen túlmenően alkalmasságukat egy olyan kritériumhalmazhoz képest kell megállapítani, melybe beletartozik annak vizsgálata is, hogy milyen hatással vannak a versenyképességre és termelékenységre.
23. A tagállamoknak további lépéseket kell mérlegelniük, amelyek lehetővé tennék az adózásnak a munkaerőről az erőforrások igénybevételére és az energiafogyasztásra és / vagy a környezetszennyezésre való áttételét, a foglalkoztatás növelésére és a káros környezeti hatások költséghatékony módon történő csökkentésére irányuló uniós célokhoz való hozzájárulás érdekében. Ebben az összefüggésben a Bizottságnak 2007-ig idevágó információkat kell gyűjtenie.
24. A Bizottság 2008-ig ágazati lebontású ütemtervet terjeszt elő az olyan támogatások reformjaira vonatkozóan — e támogatások fokozatos megszüntetésének céljából —, amelyeknek jelentős káros befolyásuk van a környezetre és a fenntartható fejlődéssel összeférhetetlenek.
25. Annak biztosítása érdekében, hogy az uniós alapok a fenntartható fejlődés előmozdítása szempontjából optimálisan kerüljenek felhasználásra és elosztásra, a tagállamoknak és a Bizottságnak össze kell hangolnia a Közösség különböző dimenziói és az egyéb társfinanszírozási mechanizmusok — mint például a kohéziós politika, a vidékfejlesztés, a Life+, a kutatási és technológia-fejlesztési és a versenyképességi és innovációs program és az Európai Halászati Alap — közötti kiegészítő jelleget és szinergiákat.

KOMMUNIKÁCIÓ, A SZEREPLŐK MOBILIZÁLÁSA ÉS A SIKER MEGSOKSZOROZÁSA

26. A Bizottság tájékoztatásában, tudatosság-építő és kommunikációs tevékenységében a fenntartható fejlődés szempontjait érvényesíti, és más közösségi intézményekkel együtt folytatja eseményeknek és az érintettek találkozóinak szervezését a stratégia különböző területei vonatkozásában, új gondolatok terjesztése és a legjobb gyakorlatok cseréje érdekében. Ebben az összefüggésben a Bizottságnak a stratégiához tartozó, laikusoknak szóló ismertetőt kell készítenie, beleértve a tagállami bevált gyakorlatot és bevált politikákat is, a fenntartható fejlődésre vonatkozó társadalmi tudatosság növelésének elősegítése érdekében. Hasznosítani kell az értékes kommunikációs eszközöket az emberi tevékenységeknek a Föld azon képességére gyakorolt hatása mérésének érdekében, amely segítségével az fenntartja az élet sokféleségét.
27. A Bizottságnak konkrét és reális távlati elképzelést kell kidolgoznia az elkövetkező 50 év alatt a fenntartható fejlődés felé vezető uniós útról. Egy ilyen távlati elképzelést részvétellel kell megvalósítani, és az elképzelésnek meg kell határoznia a főbb hosszú távú célkitűzéseket, és le kell írnia az elérésükhöz vezető köztes szakaszokat és lépéseket.
28. A tagállamoknak kulcsfontosságú szerep jut a kommunikációnak a legmegfelelőbb szinthez irányításában.
29. A helyi és regionális szinteknek a fenntartható fejlődés megvalósításában és a társadalmi tőke kiépítésében betöltött fontos szerepe tekintetében az átfogó cél a városi és a vidéki területeken olyan fenntartható közösségek kialakítása, amelyekben a polgárok élnek és dolgoznak, és együttesen magas életminőséget alakítanak ki. A helyi Agenda 21-hez hasonló megközelítéseket és a széles nyilvánosság részvételével zajló más folyamatokat tovább kell erősíteni és támogatni. A helyhatóságokat, nagyvárosokat és kisvárosokat fel kell kérni az aalborgi kötelezettségvállalások aláírására és végrehajtására. Különböző szintű hálózatoknak kell e tevékenységeket támogatni.
30. Ebben az összefüggésben a Bizottság felkérést kap az „Európa fenntartható városaiért indított kampány” támogatása lehetséges módjainak kidolgozására, amely magában foglalja a bevált gyakorlat cseréjét, beleértve a minőségi kritériumok, a mutatók és a hatásvizsgálathoz hasonló eszközök kidolgozását. A fenntartható fejlődésre vonatkozó, a regionális és helyi hatóságok által tett legjobb kezdeményezések évente díjat kapnak. A Bizottság más uniós intézményektől és szervezetektől kér javaslatokat arra vonatkozólag, hogyan lehet ezt a legjobban megszervezni.

31. Az üzleti élet vezetőinek és más kulcsfontosságú érdekelteknek — beleértve a munkavállalók szervezeteit és a nem kormányzati szervezeteket — a politikai vezetőkkel mielőbb időt kell szakítaniuk a fenntartható fejlődéshez szükséges közép- és hosszú távú politikák átgondolására, és a meglévő minimális jogi előírásokon túlmenő ambiciózus üzleti válassz megoldásokat kell javasolniuk. 2007-ben a Bizottság az ezt a folyamatot támogató javaslatot fog tenni. A vállalkozások szociális felelősségvállalásáért alakított Európai Szövetséggel összhangban a vállalkozások szociális és környezetvédelmi felelősségre és elszámoltathatóságra vonatkozó tudatosságát és ismereteit növelni kell.
32. Az EU üdvözli a civil társadalom azon kezdeményezéseit, melyek a fenntartható fejlődés iránti valós elkötelezettséget növelik, és ezért intenzívebbé teszi az olyan releváns szervezetekkel és platformokkal folytatott párbeszédet, melyek értékes tanácsokkal szolgálhatnak azzal kapcsolatban, hogy a jövő generációi számára a fennálló politikák valószínűleg milyen hatással lesznek. Ebben az összefüggésben az EU folytatja a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló Aarhusi Egyezmény teljes végrehajtásának előmozdítását is.

VÉGREHAJTÁS, MONITORING ÉS NYOMON KÖVETÉS

33. A Bizottság (2007 szeptemberétől kezdődően) két évente a fenntartható fejlődés végrehajtása során az Európai Unióban és a tagállamokban elért eredményekről szóló jelentést nyújt be, beleértve a jövőbeni prioritásokat, irányvonalakat és fellépéseket. Az uniós szintű ellenőrzés tekintetében a Bizottság a fenti kihívásokkal kapcsolatos jelenlegi helyzetelemzése során hagyatkozni fog a fenntartható fejlődési mutatók egy átfogó rendszerére — figyelembe véve az EUROSTAT fenntartható fejlődésről szóló, két évente frissítendő ellenőrző jelentését —, valamint a legfrissebb tudományos eredményekre, és a kulcsfontosságú uniós tevékenységekkel kapcsolatos fejleményekre (stratégiák, cselekvési tervek és jogszabályok).
34. A fenntartható fejlődés összetettségével történő átfogó és elmélyült foglalkozás biztosítása érdekében a mutatókat megfelelő részletettséggel kell kidolgozni, hogy megfelelően lehessen értékelni a helyzetet minden egyes konkrét kihívással kapcsolatban.

35. A Bizottság a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos mutatókkal foglalkozó munkacsoporton keresztül a tagállamokkal együttműködve továbbfejleszti és felülvizsgálja a mutatókat, hogy minőségüket és összehasonlíthatóságukat, valamint a megújított EU fenntartható fejlődési stratégiával való összhangjukat növelje, figyelembe véve a mutatókkal kapcsolatos más kezdeményezéseket is, és elsősorban a legszükségesebbként megjelölt mutatókra koncentrálva.
36. Legkésőbb 2007-ben és azt követően rendszeres időközönként a Tanács megvizsgálja az elért haladást a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos mutatók tekintetében, és fontolóra veszi a fenntartható fejlődési stratégia EU szintű ellenőrzéséhez, és kommunikációs célból, korlátozott számú mutató jóváhagyását.
37. A nemzeti szint tekintetében az elért eredményekről szóló bizottsági jelentés a tagállamoknak az EU SDS végrehajtását célzó fellépéseire, valamint az elvégzett szakértői értékelésekből nyert eredményekre épít. Valamennyi tagállam képviselőt jelöl ki a fenntartható fejlődésre vonatkozó stratégia fókuszpontjának szerepére, akinek lehetősége lesz legkésőbb 2007 júniusára (és később kétévenként) a nemzeti szintű fejlődésre vonatkozó szükséges adatokat megadni a fenntartható fejlődésre vonatkozó nemzeti stratégiákkal összhangban, és adott esetben a nemzetinél alacsonyabb szinten megvalósult fejlesztések figyelembevételével. A tagállamoktól kapott más jelentésekben található vonatkozó információ is a legmegfelelőbb módon kerül felhasználásra.
38. Az elért eredményekről szóló bizottsági jelentés és a tanácsi hozzájárulások alapján a decemberi Európai Tanács (2007-től kezdődően) két évente felülvizsgálja az eredményeket és a prioritásokat, és a fenntartható fejlődési politikákra, stratégiákra és az eszközökre vonatkozó általános iránymutatást ad, figyelembe véve a növekedésre és a foglalkoztatásra vonatkozó lisszaboni stratégia szerinti prioritásokat. Eszerint a fenntartható fejlődésre vonatkozó uniós stratégia lisszaboni összefüggésben hozzájárulhat a munkához, beleértve az integrált iránymutatásokon végzettet is, teret engedve az olyan több területet érintő kérdéseknek, mint az éghajlatváltozás, az energiahatékonyság, a társadalom előregedése és a társadalmi kohézió.

39. Az Európai Parlament felkérést fog kapni a jövőbeni, az elért eredményekről szóló áttekintés összefüggésében véleménye kifejezésére, és a Tanáccsal és a Bizottsággal szoros együttműködésben folytatott munkára az EU SDS lehető legszélesebb körű támogatottságának biztosítása érdekében. Az Európai Parlament a nemzeti parlamentekkel is tarthatná a kapcsolatot. A szerepvállalás kialakításában az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságra tevékeny szerep vár, többek között a katalizátor feladata az uniós szintű viták ösztönzésében, emellett felkérést kap, hogy készítse elő anyagokat az elért eredményekről szóló bizottsági jelentéshez, beleértve a tagok legjobb gyakorlatainak összegyűjtését is. A Régiók Bizottsága kapcsolatot tarthat a nemzetinél alacsonyabb és a helyi szintekkel is.
40. A fenntartható fejlődésre vonatkozó első nemzeti stratégiájukon dolgozó tagállamoknak e stratégiákat 2007. júniusáig el kell készíteniük. A fenntartható fejlődésre vonatkozó nemzeti stratégiák jövőbeni felülvizsgálatát a fenntartható fejlődésre vonatkozó felülvizsgált uniós stratégiára figyelemmel kell végezni, a következetesség, a koherencia és a kölcsönös támogatás biztosítása érdekében, a tagállamok egyedi körülményeinek figyelembevételével.
41. A fenntartható fejlődésre vonatkozó nemzeti stratégiák önkéntes szakértői ellenőrzését 2006-ban kell indítani a tagállamok egy első csoportjával. Ezekbe más tagállamokból származó tisztviselőknek és érdekelt feleknek — beleértve a fenntartható fejlődéssel foglalkozó nemzeti tanácsokat — és adott esetben nemzetközi megfigyelőknek kell tartozniuk. A szakértői értékeléseknek vagy a stratégiákra egészében vagy egyes témákra kell összpontosítaniuk. A bevált politikák és gyakorlatok példáinak meghatározását is kell szolgálniuk. A szakértői értékelések következő körét 2007-ben kell indítani a tagállamok egy következő csoportjával. A szakértői értékeléseket külső értékelés révén tudományos adatokkal lehet alátámasztani.
42. A tagállamoknak a létező európai fenntartható fejlődési hálózatot ki kell aknázniuk, a bevált gyakorlatok és tapasztalatok cseréjének megkönnyítése céljából. Ez véleményeket gyűjthetne a tagállamok által megbeszélendő egyes prioritási témákról és kérdésekről, a bevált politikák és gyakorlatok például adása és dokumentálása céljából. Ezt a hálózatot lehet használni a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos kérdések szempontjai érvényesítésének, a döntéshozatal uniós, nemzeti és a nemzetinél alacsonyabb szintjei vertikális integrációjának és koherenciájának fokozásához.

43. A tagállamoknak mérlegelniük kell a fenntartható fejlődéssel foglalkozó, több érintett felet magukban foglaló nemzeti tanácsok megerősítését — vagy amennyiben nem léteznek, felállítását — a megalapozott viták ösztönzése, a fenntartható fejlődésre vonatkozó nemzeti stratégiák előkészítésében való segítség, és / vagy a nemzeti és uniós szinten elért eredményekről szóló jelentésekhez való hozzájárulás érdekében. A fenntartható fejlődéssel foglalkozó nemzeti tanácsok célja a civil társadalom bevonásának növelése a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos ügyekbe, és a különböző politikák és politikai szintek jobb összekapcsolásához való hozzájárulás, többek között az Európai Környezetvédelmi és Fenntartható Fejlődési Tanácsadó Testület (EEAC) hálózatának felhasználásával.
44. Az uniós intézményeknek javítaniuk kellene a különböző ágazatok közötti belső politikai koordinációt. Míg a Tanácsnak (Általános Ügyek) biztosítania kell az EU SDS horizontális koordinációját, más tanácsi formációknak saját hatáskörükben kell biztosítaniuk a végrehajtást. Az elért haladás áttekintésekor a Tanács vegyen fontolóra különböző választási lehetőségeket arra nézve, hogyan lehetne tovább erősíteni munkáját az EU fenntartható fejlődési stratégiája megfelelő végrehajtásának biztosítása érdekében.
45. Legkésőbb 2011-re az Európai Tanács meghatározza, mikor induljon az EU SDS átfogó felülvizsgálata.